

У першій декаді липня в Головному управлінні ДПС у Тернопільській області начальник управління по роботі з податковим боргом **Михайло Манастирський** під час сеансу «гаряча лінія» поспілкувався із додзвонювачами про борги фізичних осіб.

Наближається період сплати майнових податків, тому Головне управління ДПС у Тернопільській запрошує сплатити податок за землю, нерухомість. Адже, сплачені громадянами майнові податки зараховуються винятково до місцевих бюджетів. Тобто, перераховані громадянами кошти забезпечують реальну фінансову самостійність місцевого самоврядування та використовуються винятково на потреби міст, селищ та сіл, і тому податківці області просять найперше погасити заборгованість при наявності та сплатити нове нарахування.

Щоб не опинитися в переліку боржників на примусове стягнення боргу, усім платникам можна провести звірку в Центрі обслуговування платників за місцем реєстрації або скористатись електронними сервісами податкової служби.

Питання: Чи впливає на статус платника єдиного податку наявність податкового боргу?

Михайло Манастирський: Якщо у підприємця-платника єдиного податку на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів є податковий борг в розмірі більше 3060 грн, такий платник повинен в останній день другого із двох послідовних кварталів перейти на загальну систему оподаткування. В іншому випадку податковий орган має право за своїм рішенням виключити з реєстру платників єдиного податку такого боржника.

А повернутися на спрощену систему оподаткування підприємець зможе тільки після погашення боргу і після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення податковим органом.

Питання: Якщо платник фізична особа або підприємець чи самозайнята особа самостійно не погашає податковий борг, податкова здійснює його стягнення?

Михайло Манастирський: Якщо сказати стисло, то відповідно до вимог Податкового кодексу України, при виникненні у платника податкового боргу, йому направляється податкова вимога. Не раніше ніж через 30 днів від дати вручення податкової вимоги контролюючий орган звертається для стягнення такого боргу у судовому порядку, і після отримання відповідного рішення суду виконавчий лист виданий судом скеровується на виконання до Державної виконавчої служби для примусового стягнення податкового боргу.

Виконавчою службою в ході вжиття заходів примусового стягнення накладаються арешти на банківські рахунки та майно боржника, що унеможливує відчуження боржником майна або розпорядження власними коштами, які знаходяться на рахунках, до повного погашення податкового боргу, визначеного у виконавчому листі.

Питання: Які заходи вживаються щодо стягнення заборгованості із єдиного внеску?

Михайло Манастирський: Щодо єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, можна сказати, що процедура стягнення заборгованості регулюється спеціальним Законом України, а не Податковим кодексом. Вона фактично подібна, хоча і трохи відрізняється. Так, на узгодження вимоги платнику дається 10 днів від дати її отримання, й у разі добровільного непогашення заборгованості у вказаний термін, така вимога вважається узгодженою і є виконавчим документом, який пред'являється для примусового стягнення до Державної виконавчої служби без рішення суду.

Заходи примусового стягнення заборгованості, які вживаються виконавчою службою, є аналогічними тим, що і при стягненні податкового боргу.

Питання: Я громадянин і у мене є податковий борг на загальну суму 5 тис. гривень. Чи законодавчо можна сплатити його частинами?

Михайло Манастирський: Нагадаю, що Законом України від 04.12.2020 р. №1072-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо

соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» передбачено відстрочення сплати податкового боргу, який у загальній сумі не перевищує 6800 грн, для платників податків – фізичних осіб, у тому числі самозайнятих осіб.

Тобто сума податкового боргу (у тому числі штрафні санкції, пеня), що обліковувалася за такими платниками податків станом на 01.12.2020 і залишилась непогашеною станом на дату подання відстрочення, може бути відстрочена до 29 грудня 2021 року.

Відстрочення здійснюється контролюючим органом за місцем обліку платника податків – фізичної особи за його заявою та надається без нарахування процентів за користування таким відстроченням. При погашенні повної суми відстроченого податкового боргу не пізніше 29.12.2021 р., штрафні санкції і пеня на такі сплачені відстрочені суми не застосовуються та не нараховуються, а застосовані (нараховані) – коригуються до нульових показників.

При непогашенні повної суми відстроченого податкового боргу до 29.12.2021 р., а також у разі її погашення після 29.12.2021 р., штрафні санкції і пеня на відстрочені суми, що залишаються непогашеними, нараховуються у загальному порядку згідно з вимогами Податкового кодексу України.

Питання: Хто повинен сплачувати податки померлої фізичної особи?

Михайло Манастирський: Особою, відповідальною за погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу стосовно особи, яка померла або визнана судом безвісно відсутньою, або оголошена померлою чи визнана недієздатною, є особа, яка вступає у права спадщини або уповноважена здійснювати розпорядження її майном.

Питання. Які строки давності, щодо списання податкового боргу?

Михайло Манастирський: Якщо грошове зобов'язання нараховане контролюючим органом до закінчення строку давності (1095 календарних днів), то податковий борг, що виник у зв'язку з відмовою у самостійному погашенні такого грошового зобов'язання, може бути стягнутий протягом наступних 1095 календарних днів з дня виникнення податкового боргу. Вийняток є випадки, передбачені статтею 59 Податкового кодексу, а саме: строк для стягнення податкового боргу розпочинається не раніше дня виникнення податкового боргу у сумі, що перевищує сто вісімдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Звертаю увагу, якщо платіж стягується за рішенням суду, строки стягнення встановлюються до повного погашення такого платежу або визначення боргу безнадійним.

Питання: Як здійснюється розстрочення та відстрочення заборгованості по сплаті єдиного внеску?

Михайло Манастирський: Чинним законодавством не передбачено розстрочення та відстрочення заборгованості по сплаті єдиного внеску.

Єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника. За наявності у платника єдиного внеску одночасно із зобов'язаннями зі сплати єдиного внеску зобов'язань сплати податків, інших обов'язкових платежів або зобов'язань перед іншими кредиторами, зобов'язання зі сплати єдиного внеску виконуються в першу чергу і мають пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями, крім зобов'язань з виплати заробітної плати (доходу).

При несвоєчасній або не в повному обсязі сплаті єдиного внеску до платника застосовуються фінансові санкції, а посадові особи, винні в порушенні законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність.